

16 –то Годишно Собрание на АСИ Македонија Здружение на финансиски пазари

Изминатата година во светот беше одбележана како година на иницијално закрепнување од последиците од глобалната економска криза. Кај водечките светски економии, со континуираниот пораст, изразено со позитивните вредности на месечна основа на Бруто Општествениот Производ (GDP), доведоа до се поконкретни изјави од повеќе видни финансиски авторитети од експертските ресори за прогласување или навестување на крај на глобалната криза-рецесијата.

Во домашната економија, како и на домашниот финансиски пазар последователно беше почувствувана соодветна доза на постепено релаксирање по тензијата 2009 година и финансиските искушенија кои индиректно се прелеаа од меѓународната “сцена”. Притоа може да се подвлече дека девизниот курс на денарот беше стабилен и во поголем дел од годината кон долната граница на дефинираниот опсег (61,40/45 - 61,65/70).

Во рамки на дадените актуелни услови, АСИ Македонија, Здружение на финансиски пазари стандардно беше активно во повеќе сфери, на актуелни теми и теми неопходни за развојот на финансиските пазари во доменот на тргувањето со финансиски инструменти, со примена на позитивни пазарни практики и следење на модерните трендови, а во насока на директна подршка на пазарните активности во домашната економија.

Може да се потенцира дека особено во периоди на зголемената нестабилност-променливост (volatility), на пазарите за време на кризата, како и во пост – кризниот период се повеќе се наметнува прашањето кај домашните компании за курсна заштита (hedging) на нивните девизни обврски (одливи-плаќања) и приливи. Со цел за заживување на користење на соодветните финансиски инструменти на овој пазар, или пазар на изведени финансиски инструменти (derivatives), АСИ Македонија во рамки на своите планирани активности, а во насока на продлабочување на добрата соработка со компаниите, клиенти на домашните банки, организираше панел семинар-работилница на дадената тема под наслов: **“Лице в лице, банкарските дилери и компаниите”** каде претставниците од компаниите како учесници беа во можност во директна дискусија со претставниците од банките да разменат искуства околу начинот на тргување, новите инструменти на пазарот како и потребите кои ги имаат компаниите од реалниот сектор. Посебен акцент беше даден на терминските трансакции (forwards), како инструмент за курсна заштита (hedging), кој сеуште не е доволно практикуван на домашниот девизен пазар, а поседува значителен потенцијал.

Како дадено ветување во континуитет, и воедно констатирано како оперативна потреба за компаниите, претставува и организацијата на презентацијата за клиенти во рамки на ова Собрание на тема **“Термински трансакции – forwards-вовед, евиденција и практични сметководствени аспекти”**, во соработка со консултантската компанија Примеко Биз од Скопје.

Во соработка и под патронат на нашиот долгогодишен партнер, Еуропоинт Белград (кои актуелно ја обезбедуваат главната електронска подршка за целосно функционирање на меѓубанкарскиот девизен пазар и пазар на пари), АСИ Македонија организираше и семинар на кој беа претставени

новитетите и можностите во сферите на тргување со финансиски инструменти, во однос на обезбедување на електронски платформи за тргување (**Eforex-Решение за потребите на современото банкарство**).

Во текот на 2010 година значајно е да се потенцира потпишувањето на Меморандум за соработка со Универзитет Американ Колеџ од Скопје, во рамки на: размена на know-how, организација на семинари, работилници и размена на предавачи.

Здружението во текот на годината стандардно одржуваше редовни и вонредни состаноци, секој 1ви во месецот во просториите на Стопанската Комора на Македонија или во екстерни простории (треба да се нагласи извонредната соработка и логистика со Стопанската комора на Македонија, особено со г-ца Јелисавета Георгиева/Генерален секретар, со напомена дека оваа година за првпат промотивно беше објавен нашиот најголем настан-16то годишно собрание на сајтот на Стопанската Комора на Македонија).

Во текот на изминатата година двајца нови кандидати се стекнаа со АЦИ сертификати и тоа: 1 ACI Dealing Certificate и 1 ACI Operations Certificate. Така сега вкупната бројка на дипломи во Република Македонија изнесува 50 за ACI Dealing, 36 за ACI Operations и 2 со ACI Diploma.

Здружението ја следеше работата на Одборот за контрола и ревизија на референтните банки во однос на креирањето на каматните стапки СКИБОР и МКДОНИА и констатираше доследна примена на основните правила за пресметување и објавување на меѓубанкарските каматни стапки.

Во однос на присуството на собранијата на националните асоцијации во регионот (Србија, Хрватска, Словенија) треба да се нагласи дека редовно и во континуитет, имаше претставници од нашето здружение во изминатата година. Во таа насока би сакале да нагласиме дека “регионалното АЦИ семејство”, од минатата година се зголеми т.е., Бугарската дилерска асоцијација стана полноправен член на светското АЦИ, каде следствено наш претставник (претседателот на АЦИ Македонија), официјално присуствуваше на нивното редовно годишно собрание со поздравен говор, во знак на поддршка и можност за продлабочување на соработката.

Во годината што продолжува, Здружението планира повеќе активности:

- присуство на Светскиот конгрес на АЦИ во Будимпешта, овој месец (каде ќе одат двајца претставници од претседателството на АЦИ Македонија).
- натамошно доближување на деривативните инструменти до клиентите-правни лица од реалниот сектор на домашната економија и појаснување на бенефитите од нивното користење и во тој контекст разграничување и појаснување помеѓу поимите “шпекулација” и “заштита-hedging”. Во таа насока е и предавањето на Др. Уве Јан порано член на ИСДА а сега консултант во Morgan, Lewis & Bockius LLP, Germany како повод за отпочнување на процес за воведување на стандардизирани договори за деривативи на домашниот пазар како и регулирање на нивното обезбедување.
- соработката со компаниите од реалниот сектор ќе продолжи во насока на артикулација на нивните потреби како и помош при дизајнирањето на новите продукти во девизното работење кои би биле најсоодветни за модел на еден современ девизен пазар.
- редовни активности и работни средби (по потреба и со претставници од институциите на финансискиот систем) во насока на дискутирање и дебатирање на повеќе актуелни теми: репо трансакции и имплементација на новиот генерален договор, воведување на банки пазарни

поддржувачи-примарни дилери кај хартиите со фиксен принос, како и за идеи и размислувања за подобрувања, понатаму предлог измени на закони, одлуки и упатства од сферата на девизното работење (како што се: конверзиите во девизи правните лица да можат да ги извршуваат без ограничување, додавање на други валути во курсната листа-лек, динар, куна, турска лира, јуан и сл., користење на актуелна курсна листа за тековниот ден, укинување на рокот за котристење на купените девизи на девизен пазар и сл.), се во насока за осовременување на оперативното работење и согледување на можностите за понатамошна либерализација.

Во 2010 година беа остварени :

- Вкупно приходи од 719.459,50 МКД
- Вкупно расходи од 770.205,00 МКД

и состојба на трансакциска сметка на 31.12.2010 година од 211.067,50 МКД.

Најголем дел од расходите се остварени за организација на 15-тото Годишно Собрание на АЦИ, а останатото се однесува на организација на семинари, работилници и работни средби.

Во однос на приходите, освен стандардната членарина од страна на банките другите средства се обезбедени од спонзорства од странски банки, финансиски институции и домашни компании.

Во оваа прилика би сакал да се заблагодарам уште еднаш на спонзорите годинава: EUROPOINT, THOMSON REUTERS, COMMERZBANK, како и на домашните компании МАКПЕТРОЛ, ОКТА и Ассеко Скопје.

На крајот од ова излагање, во име на АЦИ Македонија и мое лично име ви посакувам пријатна атмосфера и професионално дружење во текот на Собранието.

Благодарам на вниманието,

Бојан Цветановски
Член на Надзорен Одбор на АЦИ Македонија